

— faa slaaet det fast, som det første Lovforslag gaar ud paa, nemlig, at nu skal der være et bestemt Tidspunkt, hvor Retsplejeloven træder i Kraft, altsaa som af mig foreslaaet senest den 1. Oktober 1916; saa er der Tid til at foretage Ændringer, der er jo Aar til det. Jeg skal ikke være utilbøjelig til at arbejde med til at faa Anklageprincippet føjet ind i Loven. Jeg gør udtrykkelig opmærksom paa, at dette ikke medfører nogen stor Udgift eller nogen Forandring af det, som nu foreslaas, saa at det senere skal laves om; i saa Fald vilde det unægtelig være en dum Politik at føre. Hvis man tænker sig det Forhold, at man byggede en Bygning og saa ønskede noget gjort bedre, og det førte med sig, at man maatte rive ned af det, man havde begyndt at bygge op, da var det en slet Økonomi. Men det er der ikke Tale om her. Selv om man indfører Anklageprincippet, lader det sig gøre ved en Tilbygning uden at forandre eller rive ned paa noget af det, man nu giver Penge ud til. Jeg vil bede de ærede Ordførere, som med saa stor Velvillie har talt i denne Sag, og som har virkelig Interesse for, at Retsplejeloven gennemføres, følge mig paa dette Punkt. Hovedsagen er, at Retsplejeloven gennemføres, og jeg personlig er villig til at hjælpe med til, at vi kan komme det Skridt videre, at Anklageprincippet kan blive fuldt ud gennemført. — De andre Indvendinger, som det ærede Medlem for Præstø Amts 6te Valgkreds (Jessen) fremkom med, tillægger jeg personlig ikke stor Betydning. Det ærede Medlem nævnedes ganske vist ogsaa Retsplejens Adskillelse fra Administrationen, men det er saa indgribende, at det ikke kan nytte at tage det op til Forhandling nu; det fører neppe til noget Resultat. Det vil gribe for meget ind i det hele og vil medføre for stor Udgift; det forholder sig paa en ganske anden Maade med Hensyn til Udgiften her end med den, Anklageprincippets Indførelse kan medføre.

Hvad Umiddelbarhedsprincippet angaar; tillægger jeg det personlig meget liden Betydning; thi det er noget af en Overdrivelse, naar man mener, at Vidnerne altid bør føres for den Dommer, der skal dømme i Sagen. Jeg vil indrømme, at det er det behageligste; det kan give det bedste Billede af Sagen, men det vil medføre for megen Ulejlighed til ringe Nytte. Vi ved alle sammen, i hvert Fald de Jurister, som har haft Ordet i denne Sag, at der føres en Mængde overflødige Vidner, Vidner, som viser sig at

være ganske betydningsløse, og der er ingen Grund til, at de skal ulejliges hen til det Sted, hvor Retten, der skal dømme i Sagen, sidder. Ganske vist kan jeg godt se den lille Indvending, der kan gøres, nemlig, at det tidt viser sig — eller rettere sagt ikke tidt, men det kan vise sig —, at et Vidne, som blev et betydningsløst Vidne, maaske vilde have faaet stor Betydning, hvis det var blevet ført for selve den Dommer, der skal dømme i Sagen, efter at Sagen var mere opklaret, men det ser jeg alligevel bort fra, thi jeg tror ikke, det sker hyppigt. Men lad os tage et Eksempel: Sæt at en af os paa et Besøg i Skagen er blevet Vidne til Injurier, der er faldne mellem to Personer, og vi kan give en klar og nøjagtig Forklaring om disse Injurier for Retten, saa er der ingen Grund til at ulejlige os til Skagen. Retsplejeloven har, saaledes som den nu er affattet, den Regel herom, at de Vidner, som den Ret, der skal dømme i Sagen, anser for nødvendige, kan blive indkaldte for den paagældende Ret. Jeg vil ogsaa minde det ærede Medlem for Præstø Amts 6te Valgkreds (Jessen) og det ærede Medlem for Københavns 3die Valgkreds (Alfred Christensen), der begge kender Forholdene ved Sø- og Handelsretten, om, hvorledes det har udviklet sig der navnlig i de senere Aar, nemlig at Vidnerne møder godvilligt. Der er aldrig nogen Vanskelighed eller da meget sjældent nogen Vanskelighed for Sagførerne ved at faa Vidnerne til at rejse ind og aflægge deres Vidnesbyrd ved Sø- og Handelsretten, og at det har stor Betydning i mange Tilfælde, er ganske rigtigt. Jeg tror, at den lille Mangel, der muligt kan være ved Retsplejeloven paa dette Punkt, vil Livet raade Bod paa, ganske ligesom det har gjort det ved Sø- og Handelsretten. — Jeg kan heller ikke indrømme Rigtigheden af de Indvendinger, der er fremførte imod Sættelsen af Nævningeret-ten. Jeg tror, at det i Praksis vil vise sig, at de Betæneligheder, man har haft, kun har været teoretiske, de Vanskeligheder, man har tænkt sig, vil ikke opstaa.

Jeg mener altsaa, at der ikke er anden Vej at gaa end den, jeg er slaaet ind paa, nemlig at fastsætte, at Retsplejeloven træder i Kraft til et bestemt Tidspunkt, saa kan man bagefter i Ro og Mag og i al Fredelighed forhandle om Indførelse af Anklageprincippet. Jeg har den Erfaring, at netop saadanne rent juridiske Love, om hvilke der indenfor Juristers, ogsaa praktiske Juristers, Kreds er Enighed, og som